

Mindenki hibás egy kicsit, egyúttal ártatlan

MÉRAI GYÖNGYI

egyetemi hallgató, Partiumi Keresztény Egyetem (Nagyvárad)
bogarka_24@yahoo.com

A film minden pillanatában azt éreztem, hogy igazi, hűen ábrázolt, átélt pillanatokot közvetít, ad át, nem pedig egy összevágott, betanult szerepeket látok a képernyőn. Azt olvastam egy kritikában, hogy ezt úgy oldották meg, hogy az osztályteremben játszódó jeleneteket egyszerre három kamera rögzítette, egy a tanárt és kettő pedig a diákokat követte, így nem kellett megszakítani a frappáns dialógusokat különböző beállításokkal. A vágást követő eredmények pedig magukról beszélnek. Vásznon még nem talákoztam olyan jelenetekkel, amik ennyire jól visszaadták volna egy tanóra dinamikáját. A dinamika és életszerűség másik igen fontos összetevője a sikeres dialógusokban rejlik, ami azért olyan életszerű, mert inkább szituációkat látunk, nem pedig előre megírt párbeszédet. Az improvizációk pedig átélhetővé tették az egész filmet. Ennyire kézzel foghatóvá még soha nem vált az iskola rendszere vagy akár egy osztály mindennapos élete. De milyen célt is szolgál ez a realizmushoz való ragaszkodás, miről is szól Az osztály?

Az osztály egy etnikailag színes csapat, több rasszból, kultúrából érkező diákok közössége. Az itt végbemenő osztálytermi konfliktusok részletes leírása végső soron magáról a társadalomról és annak problémáiról alkot tiszta képet. A multikulturalista társadalmi berendezkedés viszontagságaira reflektál a történet (Balázs—Minya 2017, Balázs 2009, 2015, 2019, 2023). Az osztály arról szól, hogy a társadalom egyre összetettebbé válik, így annak problémáira egyre nehezebb gyógyírt találni. A rasszizmus elleni harc páncélját magára öltve a különböző kampányszervezetek és a görcsös politikai korrektség ellehetetleníti, hogy ezekről a problémákról és a kultúrák közti eltérésekből fakadó konfliktusokról nyílt lapokkal beszélni lehessen.

Egyik itteni tanár sem pályakezdő álmodozó, de ahogy Francois-ról, úgy róluk sem tudjuk meg, hogy mi motiválja őket. Csak azt látni, ahogyan józansággal, bölcsességgel és empátiával tárgyalják meg a fegyelmi és szervezési problémákat. A diákokról itt-ott kiderül egy-egy árulkodó részlet – Wey anyját hazatoloncolhatják, Esmeralda rendőr vagy rapper szeretne lenni, Nassim szereti a dekoltázsokat, Boubacar szégyell barátja anyjával enni... A közös feladatmegoldások, tanári és szülői eszmecserék, szünetbeli beszélgetések jól adagolt helyzeteiben nincs fő- vagy főbb szereplő. Ebben az erőterben szinte észrevétlenül készülődik Souleymane, a megközelíthetetlen és kezelhetetlen fekete fiú tragédiája, melyhez az egész jóindulatú rendszer, és a saját

módszerének csapdájába esett Francois asszisztál. Azaz: mindenki hibás egy kicsit, egyúttal tökéletesen ártatlan.

Hivatkozott szakirodalom

Balázs Géza 2009. Az informatika hatása a nyelvre. 23-42. In: Bárdosi Vilmos szerk.: Quo vadis philologia temporum nostrorum? Korunk civilizációjának nyelvi képe, Tinta, Budapest.

Balázs Géza 2015. Netfolklór – intermedialitás és terjedés. Replika. Társadalomtudományi folyóirat 1-2. (90-91. szám) 171–186.

Balázs Géza és Minya Károly szerk. 2017. Multikulturalitás. Kultúraköziség a tudományban, művészetekben, médiában, mindennapokban. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest.

Balázs Géza 2019. Hibriditás: kulturális sokk. A techno- és interkulturális világ feszültségekkel teli jelenségei, és ezek kezelésének lehetséges módjai. Vasi Szemle 3: 262–268.

Balázs Géza 2023. Változások, váltások kora. Nemzedék-, kultúra- és nyelváltás 227–234. In: Az internet népe. Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest.